

Dosarul nr. 2ra-1208/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. I. Pulbere)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

22 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de către recurentul Alexandru Teacă și a recursului declarat de către reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Constantin Cachița,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandru Teacă împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Consiliul municipiului Chișinău, Primăria municipiului Chișinău, executorul judecătoresc Evelina Marianciuc cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către reprezentantul apelantului Alexandru Teacă, avocatul Natalia Culeac-Reul, a fost casată hotărârea din 12 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea parțială a acțiunii depusă de către Alexandru Teacă, în partea constatării încălcării dreptului acestuia la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 04 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Alexandru Teacă a sumei în mărime de 50 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral. În rest, acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată,

c o n s t a t ă:

La data de 20 februarie 2020, Alexandru Teacă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenienți accesorii Consiliul mun. Chișinău, Primăria mun. Chișinău, executorul judecătoresc Evelina Marianciuc cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, activează în calitate de ofițer în cadrul MAI al RM începând cu luna februarie 2004, până în prezent.

Menționează reclamantul că, s-a adresat cu o cerere către Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău prin care a solicitat să fie asigurat cu spațiu locativ conform art. 35 a Legii cu privire la poliție nr. 416 din 18 decembrie 1990.

Dat fiind că nu a fost asigurat cu spațiu locativ de către autoritățile publice locale, nu a dispus și nici nu dispune până în prezent de spațiu locativ conform legislației în vigoare, locuiește în chirie cu familia, prin urmare acesta, s-a adresat cu acțiune în judecată.

Astfel, prin hotărârea irevocabilă din 04 iunie 2008 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Teacă împotriva Consiliului mun. Chișinău și Primăriei mun. Chișinău privind asigurarea cu spațiu locativ. În consecință, s-a obligat Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău să asigure cu spațiu locativ familia reclamantului în mun. Chișinău conform normelor sanitare și componența familiei la momentul executării hotărârii, iar prin decizia din 18 februarie 2009 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de către Consiliul mun. Chișinău, Primăria mun. Chișinău a fost restituit.

Afirmă reclamantul că, după intrarea în vigoare a hotărârii nominalizate s-a adresat cu o cerere către Șeful oficiului de executare al sectorului Centru mun. Chișinău, prin care a solicitat să contribuie la executarea hotărârii din 04 iunie 2008 a Curții de Apel Chișinău, conform legislației în vigoare.

Prin încheierea executorului judecătoresc Evelina Mariancuc nr. 059-674/16 s-a dispus intentarea procedurii de executare în temeiul documentului executoriu nr.3-2005/08 din 04 iunie 2008 emis de Curtea de Apel Chișinău.

Potrivit răspunsului Primăriei mun. Chișinău nr. 1344 din 22 martie 2018, adresat executorului judecătoresc Evelina Marianciuc, s-a adus la cunoștință că organele publice locale nu pot executa hotărârea instanței de judecată din lipsă de surse financiare și din motivul crizei acute de spațiu locativ deoarece sunt mai multe hotărâri judecătorești irevocabile neexecutate.

Deși conform art.16 din Codul de procedură civilă, hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova, hotărârea judiciară a rămas fără executare până în prezent.

Susține reclamantul că, nici unei persoane nu i se poate refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

De asemenea, consideră reclamantul că, o autoritate de stat nu poate să invoce lipsa fondurilor și a spațiului locativ alternativ, ca scuză pentru neexecutarea unei hotărâri judecătorești.

Menționează reclamantul că, prin neexecutarea hotărârii în favoarea reclamantului i se încalcă dreptul acestuia garantat de articolul 6 § 1 al Convenției,

mai mult, neexecutarea hotărârii judecătorești constituie și o ingerință în dreptul său prevăzut la articolul I al Protocolului nr.1 la Convenție.

Indică reclamantul că, până în prezent se află într-o stare continuă de imposibilitate de a-și realiza drepturile sale la executarea hotărârii judecătorești irevocabile ca fiind un tratament discriminatoriu, motiv pentru care pretinde încetarea aplicării tratamentului discriminatoriu în privința sa, cere concomitent și repararea prejudiciului moral cauzat printr-un astfel de tratament în sumă de 200 000 lei.

Mai relevă reclamantul că, un remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei a fost instituit prin Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului care prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Cere reclamantul, constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din data de 04 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, repararea prejudiciului moral în mărime de 200 000 lei, încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5000 lei.

Prin hotărârea din 12 noiembrie 2020 a Judecătoriei, Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către reprezentantul apelantului Alexandru Teacă, avocatul Natalia Culeac-Reul, a fost casată hotărârea din 12 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea parțială a acțiunii depusă de către Alexandru Teacă, în partea constatării încălcării dreptului acestuia la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 04 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Alexandru Teacă a sumei în mărime de 50 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral. În rest, acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

În motivarea deciziei emise, instanța de apel a conchis că, soluția dată de prima instanță este în contradicție cu circumstanțele cauzei, instanța nu a constatat corect toate circumstanțele, concluziile fiind neîntemeiate și contradictorii cu materialele cauzei.

Din materialele cauzei rezultă că, la data de 20 februarie 2020, Alexandru Teacă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenienți accesorii Consiliul mun. Chișinău, Primăria mun. Chișinău, executorul judecătoresc Evelina Marianciuc cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

La caz, reclamantul a menționat că, activează în calitate de ofițer în cadrul MAI al RM începând cu luna februarie 2004, până în prezent.

În acest context, reclamantul a depus o cerere către Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău prin care a solicitat să fie asigurat cu spațiu locativ conform art. 35 a Legii cu privire la poliție nr. 416 din 18 decembrie 1990.

Din motivul că nu a fost asigurat cu spațiu locativ de către autoritățile publice locale, nu a dispus și nici nu dispune până în prezent de spațiu locativ conform legislației în vigoare, locuiește în chirie cu familia, reclamantul, s-a adresat cu acțiune în judecată.

Astfel, prin hotărârea irevocabilă din 04 iunie 2008 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Teacă împotriva Consiliului mun. Chișinău și Primăriei mun. Chișinău privind asigurarea cu spațiu locativ. În consecință, s-a obligat Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău să asigure cu spațiu locativ familia reclamantului în mun. Chișinău conform normelor sanitare și componența familiei la momentul executării hotărârii, iar prin decizia din 18 februarie 2009 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de către Consiliul mun. Chișinău, Primăria mun. Chișinău a fost restituit.

Ulterior, după intrarea în vigoare a hotărârii nominalizate, reclamantul, s-a adresat cu o cerere către Șeful oficiului de executare al sectorului Centru mun. Chișinău, prin care a solicitat să contribuie la executarea hotărârii din 04 iunie 2008 a Curții de Apel Chișinău, conform legislației în vigoare.

Prin încheierea executorului judecătoresc Evelina Mariancuc nr. 059-674/16 s-a dispus intentarea procedurii de executare în temeiul documentului executoriu nr.3-2005/08 din 04 iunie 2008 emis de Curtea de Apel Chișinău.

Potrivit răspunsului Primăriei mun. Chișinău nr. 1344 din 22 martie 2018, adresat executorului judecătoresc Evelina Marianciuc, s-a adus la cunoștință că organele publice locale nu pot executa hotărârea instanței de judecată din lipsă de surse financiare și din motivul crizei acute de spațiu locativ deoarece sunt mai multe hotărâri judecătorești irevocabile neexecutate.

În situația dată, reclamantul până în prezent se află într-o stare continuă de imposibilitate de a-și realiza drepturile sale la executarea hotărârii judecătorești irevocabile ca fiind un tratament discriminatoriu, motiv pentru care pretinde încetarea aplicării tratamentului discriminatoriu în privința sa, cere concomitent și repararea prejudiciului moral cauzat printr-un astfel de tratament în sumă de 200 000 lei.

La caz, instanța de apel just a menționat că, hotărârea din data de 04 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu a fost executată până la momentul de față.

Așadar, Colegiul conchide că, apelantul Alexandru Teacă are dreptul la repararea prejudiciului suportat, or, pretențiile acestuia întrunesc condițiile legale pentru angajarea răspunderii statutului în sensul pretins.

În această ordine de idei, Colegiul reține că, prima instanță incorect a respins pretențiile reclamantului-apelant, în contextul în care Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, este aplicabilă situației date.

În acest sens, instanța de apel întemeiat a statuat că, nu pot fi reținute argumentele primei instanțe în ceea ce privește lipsa dreptului reclamantului Alexandru Teacă de a cere despăgubire în cazul respectiv, or, faptul neexecutării

hotărârii litigioase a fost recunoscut și de către debitor (Primăria mun. Chișinău), care potrivit răspunsului nr.1344 din 22 martie 2018, adresat executorului judecătoresc Evelina Marianciuc, a adus la cunoștință faptul că, organele publice locale nu pot executa hotărârea instanței de judecată din lipsă de surse financiare și din motivul crizei acute de spațiu locativ.

Așadar, în contextul normelor de drept enunțate, instanța de apel corect consideră că, Alexandru Teacă este îndreptățit să pretindă constatarea încălcării dreptului la neexecutare a hotărârii judecătorești sus indicate în termen rezonabil și să ceară repararea prejudiciului cauzat astfel.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, prin prisma normelor de drept sus citate și a situației de fapt constatate în speța dedusă judecării, instanța de apel relevă că, prima instanță neîntemeiat a conchis referitor la faptul că Alexandru Teacă nu este subiect al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, în condițiile în care din cele ce preced rezultă contrariul.

În acest context, instanța de apel just a respins argumentul primei instanțe, precum că la caz lipsește dreptul încălcat or, potrivit art. 2 alin. (2) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilit de prezenta lege, apare în cazul în care a avut loc o încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

Mai mult ca atât, Colegiul ține să accentueze că, alin. (3) al aceluiași articol statuează că prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare.

Astfel, instanța de apel a considerat că, prin neexecutarea hotărârii judecătorești sus enunțate lui Alexandru Teacă i-au fost cauzate suferințe psihice, un anumit grad de frustrare și incertitudine, retrairi, încordare psihică și stare de disconfort, iar cuantumul prejudiciului urmează a fi determinat proporțional acestora.

Din considerentele menționate, Colegiul conchide că, apreciind în ansamblu circumstanțele cauzei și având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate, statutul social al persoanei, instanța de apel întemeiat a dispus încasarea din contul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Alexandru Teacă a sumei în mărime de 50 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral, care în opinia Colegiului, constituie o satisfacție echitabilă pentru reclamant.

La 23 iunie 2021, recurentul Alexandru Teacă a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel anume

în partea cuantumului prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, cu modificarea în această parte a sumelor de bani cu titlu de reparare a prejudiciului moral în mărime de 200 000 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 5000 lei.

La 21 august 2021, reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Constantin Cachița, a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe din 12 noiembrie 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

În motivarea recursurilor, recurenții au exprimat dezacordul cu decizia recurată, calificând-o ca fiind neîntemeiată și pasibilă de casare în temeiul prevederilor art. 432 alin. (1), (2) lit. a) și (4) din Codul de procedură civilă.

Recurentul Alexandru Teacă a invocat că în urma constatării faptului încălcării dreptului acestuia la judecarea în termen rezonabil a cauzei, instanța contract prevederilor legale, a subapreciat considerabil cuantumul prejudiciului moral suportat de către acesta.

Totodată reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Constantin Cachița a opinat că, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 07 iulie 2021 și la 03 septembrie 2021 instanța de recurs a comunicat participanților la proces recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 80).

Prin referința depusă la 20 septembrie 2021, intimatul Alexandru Teacă, a solicitat de a considera recursul declarat de către reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Constantin Cachița, ca inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 18 mai 2021, iar cererile de recurs au fost depuse la 23 iunie 2021 și la 21 august 2021.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale participanților la proces la 21 iunie 2021, prin intermediul oficiului poștal, conform scrisorii de însoțire (f.d.52), însă careva date ce ar confirma recepționarea acesteia de către recurenți la actele cauzei lipsesc. Astfel, recursurile sunt declarate în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de către recurentul Alexandru Teacă și reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Constantin Cachița, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile declarate de către recurentul Alexandru Teacă și reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Constantin Cachița, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul părților recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs,

întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera ca fiind inadmisibile recursurile declarate de către recurentul Alexandru Teacă și de către reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al RM, Constantin Cachița.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către recurentul Alexandru Teacă și recursul declarat de către reprezentantul recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Constantin Cachița, împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat